

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. С. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

ДО 90-РІЧЧЯ ХАІ

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ**

*XXI Міжнародної
науково-практичної конференції
«ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА
В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»*

Частина II

23 квітня 2020 року

Національний аерокосмічний університет
ім. М. С. Жуковського «ХАІ»

УДК 130.2

Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: Збірник тез наукових доповідей: XXI Міжнародної науково-практичної конференції, 23 квітня 2020 р., м. Харків. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2019. – Ч. II. – 139 с.

До збірнику матеріалів XXI Міжнародної науково-практичної конференції «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті» увійшли тези наукових доповідей, тематика яких охоплює широкий спектр актуальних проблем розвитку техніко-орієнтованого суспільства. Розглядаються питання щодо соціально-культурних процесів, що відбуваються в українській державі; соціальних комунікацій різних рівнів – міжкультурних, художньо-мистецьких, професійних, документних; технологій обміну інформацією та її засвоєння, а також проблеми вищої освіти, всебічного розвитку сучасної особистості, її виховання.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор і укладач:

*Прилуцька Алла Євгенівна – к. філос. н., доцент, професор
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

Редактори:

*Шленьова М. Г. – к. філол. н., доц. кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Фірсова І. В. – ст. викл. кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Вялих І. Ю. – ст. викл. кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Заверющенко О. Л. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української
мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

XXI Міжнародної науково-практичної конференції «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті»

Співголови:

*Нечипорук Микола Васильович – док. тех. наук, професор,
ректор Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Карпова Лариса Георгіївна – директор Департаменту науки і освіти Харківської
обласної державної адміністрації*

Голова робочої групи та учений секретар конференції:

*Прилуцька Алла Євгенівна – канд. філос. наук, професор ХАІ,
завідувач кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Павликов В. В. – док. тех. наук, старший науковий співробітник, в. о. проректора з наукової роботи Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Воробйов Ю. А. – канд. тех. наук, професор ХАІ, помічник ректора із забезпечення якості освіти Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Тараненко І.М. – канд. тех. наук, доцент, декан факультету міжнародних комунікацій та підготовки іноземних громадян Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Копилов В.О. – док. філос. наук, професор, декан гуманітарного факультету Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Шленьова М. Г. – канд. філол. наук, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Фірсова І. В. – старший викладач кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Вялих І. Ю. – ст. викл. кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ЗАВГОРОДНЯ ДАР'Я ОЛЕКСАНДРІВНА
викл., Центр підготовки іноземних громадян,
Запорізький державний медичний університет

ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ МАРОККАНСЬКИХ ПРИСЛІВ'Ь

Етнокультурна специфіка – є однією з дефініційних ознак прислів'я. Фіксуючи особливості, притаманні представникам певної групи (широко – нації), прислів'я можуть бути джерелом інформації про ментальність. Ця особливість часто підкреслюється дослідниками-пареміологами: «Образеталони пареміологічних одиниць є згустком етнокультурної інформації національної спільноти, їхнє вивчення сприяє розкодуванню такої інформації та виявленню специфічних етнокультурних і ментальних рис» [1,77].

Шанобливе ставлення до прислів'їв у арабів зумовлене коранічним походженням частини текстів. Зв'язок з Кораном, апеляція до його авторитету, зумовлює те, що аксіома, закладена у прислів'ї не викликає сумнівів чи заперечень, сприймається як зразок для наслідування, як модель соціально одобрюваної поведінки. Марокканські прислів'я є перлинами народної творчості, що передають яскравий колорит традиційної культури марокканців, їхній світогляд та життєві пріоритети.

Ель-Магриб або Ель-Магриб Ель-Акса, так називають Марокко араби, що у перекладі означає «країна далекого Заходу». Корінним населенням Марокко є бербери (або амазіхи, що у перекладі означає «вільні люди»), серед них були як кочові, так і напівкочові, осідлі племена, підкорення арабами почалося через введення ісламу, віра була фактором, що посприяв асимілятивним процесам, проте окремі традиції та вірування зберігли свою етнічну специфіку. Насьогодні, якщо говорити про господарчо-культурний тип, то для берберів більшою мірою характерне виробництво, а для марокканців торгівля. Непроста історія взаємодії двох народностей, що знала як мирні періоди, так і етапи боротьби, дискримінативних дій позначилася на системі цінностей жителів Марокко, що ґрунтується на хиткій рівновазі мирної праці та войовничих експансіональних настроїв. Будучи традиційним суспільством Марокко, тим не менш, поступово залучається до світових глобалізаційних процесів, зберігаючи межу між консервативністю та поміркованим рухом до інновацій, що не обходять жодне цивілізоване суспільство сьогодення. Проте система цінностей марокканців не відображає цих новітніх тенденцій, споконвічні традиції все ще мають неабияку вагу, що й відображають прислів'я. Цікаво, що підчас збирання матеріалів, на прохання надати прислів'я студенти запитували: арабські чи

марокканські? Отже, для марокканців важливим є питання національної самоідентифікації, самовиявлення себе як представників окремого народу у складі світового арабського суспільства. Аналіз збірника марокканських прислів'їв «Wit and Wisdom in Morocco». A study of native proverbs» [2] та матеріалів, наданих опитуваними студентами-марокканцями, що навчаються у Запорізькому державному медичному університеті, показав, що стабільністю перебування в аксіологічній зоні характеризуються наступні цінності:

Життєва активність, дух боротьби: «Тільки мертва риба йде назад за течією», «Хто полюбляє мед, має зносити бджолині укуси», «Відсутність війни не означає мир», «Досконалість у суміщенні слів та дій», «Словник успіху не містить слів але та якщо», «Дії говорять голосніше за слова»;

Філософське відношення до багатства: «Повня грошей – випробування для людини», «Малий та жвавий краще за великого та грошовитого», «Нестача при здоров'ї краща при достаток у хворобі», «Багатій не турбується про бідного, як веселий не відчуває смутку зажуреного»; «Скупий багатій бідніший за щедрого бідняка», «Все, що у надлишку – набридає»;

Моральність: «Людина без моралі – монстр, розв'язаний в цьому світі», «Прощення від серця краще скрині з золотом», «Речі, що йдуть від серця цінуються на вагу золота»;

Релігійність: «Чого бажає Бог, так тому й бути», «Звернися до Бога та чекай на добро», «Твоя релігія – твій дінар», «Десять гріхів проти Бога краще за один перед його слугою, адже Бог вибачить»;

Багатодітна сім'я: «Чоловік без дітей як кінь без прив'язі», «Шлюб без дітей недовгий для чоловіка», «Хто залишив після себе заміну – безсмертний», «Матір десятих дітей – хазяйновита, матір одного – розгублена», «Будинок, у якому немає маленьких дітей, – могила»;

Добросусідство: «Якщо не маєш вогню – позич у сусіда», «Друг не буде жадібним, а сусід не дасть померти з голоду», «Обирай сусіда до будівництва будинку, а супутника перед початком подорожі», «Залиш на дні горщика для сусіда»;

Гостинність: «Не закривай оселі перед людиною, що стоїть біля дверей», «Гість – це гість, навіть якщо він залишається на зиму та на літо», «Провести ніч на вулиці краще за гостинність скупого», «Віддай гостеві їжу, навіть якщо сам голодний».

Патріотизм: «Дьоготь моєї країни кращий за мед чужої», «Моя країна залишається моєю країною, навіть якщо вона несправедлива до мене», «Всякий завойовник повертається додому», «Країна, де навіть каміння тебе знає, краща за країну, де тебе люди знають».

Розуміння виокремлених через аналіз прислів'їв національно значимих аксіологем, апеляція до них, дасть змогу будувати продуктивні відносини, ґрунтовані на повазі до аксіосвіту представника іншої культури.

Література:

1. Колоїз Ж. В., Малюга Н. М., Шарманова Н. М. Українська пареміологія: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Ж. В. Колоїз, Н. М. Малюга, Н. М. Шарманова. – Кривий Ріг: КП ДВНЗ «КНУ», 2014. – 349 с.
2. Wit and wisdom in Morocco. A study of native proverbs by E. Westermarck. London, 1930.

ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ МАРОККАНСЬКИХ ПРИСЛІВ'ІВ

Розглянуто специфіку марокканських прислів'їв як репрезентаторів національної системи цінностей, особливості їх функціонування як складової традиційної культури. На основі аналізу збірника «Wit and Wisdom in Morocco. A study of native proverbs» та наданих студентами матеріалів, виокремлено цінності, що є важливими для розуміння національного менталітету марокканців, їхнього світогляду та життєвих пріоритетів.

Ключові слова: марокканська культура, прислів'я, система цінностей

THE VALUABLE ASPECT OF MOROCCAN PROVERBS

The specifics of Moroccan proverbs as representatives of the national value system, the peculiarities of their functioning as a component of traditional culture, are considered. Based on analysis of work «Wit and Wisdom in Morocco. A study of native proverbs» and the materials provided by students highlight the values that are important to understanding the national mentality of Moroccans, their worldview and life priorities.

Keywords: Moroccan culture, proverbs, value system

ЗМІСТ

Секція I. «ОСОБЛИВОСТІ МЕНТАЛІТЕТУ І КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ. ВЗАЄМОПРОНИКНЕННЯ РІЗНИХ КУЛЬТУР ВОСВІТЯНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ».....4

АЛИНА АРУТЮНЯН, студентка, строительный ф-т, ХНУСА. Научный руководитель – **Скрипник Л.В.**, ст. преп., каф. українського мови та мовної підготовки іноземних громадян, Санитарно-технічний ф-т, ХНУСА. *PRO ET CONTRA: РОЛЬ МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА В ЖИЗНИ СТУДЕНТОВ ТЕХНІЧЕСКОГО УНІВЕРСИТЕТА*.....4

АУРФИ МОХАММЕД ЯССИН, студент, каф. іноземних мов та міжкультурної комунікації, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНЭУ ім. С. Кузнеца. Научный руководитель – **Ковалёва К. Л.**, к.ф.н., каф. іноземних мов та міжкультурної комунікації, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНЭУ ім. С. Кузнеца. *СТАТУС МАРОККАНСЬКОГО ДІАЛЕКТА В СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ СИСТЕМІ МАРОККО*.....7

АШИБАН ІМАН, студент, підготовче відділення, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНАДУ. Науковий керівник – **Опришко Н.О.**, к.ф.н, доц., кафедра філології та лінгводидактики, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНАДУ. *СТРУКТУРА, ІСТОРІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЧОЛОВІЧОГО ІМЕНУВАННЯ В АРАБСЬКІЙ АНТРОПОНІМІЇ*.....10

БУЖУЖУ ААЗ-ЕДДІН, студент, підготовче відділення, Харківський регіональний інститут Національна академія держуправління при Президенті України. Науковий керівник – **Сажина Т.М.**, ст. викл., каф іноземних мов, Харківський регіональний інститут національна академія держуправління при Президенті України. *ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ*.....13

БУЗАЛІМ НАЖУА, студент, підготовче відділення, Харківський регіональний інститут Національна академія держуправління при Президенті України. Науковий керівник – **Сажина Т.М.**, ст. викл., кафедра іноземних мов, Харківський регіональний інститут національна академія держуправління при Президенті України. *ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСОБОВИХ ЗАЙМЕННИКІВ У РОСІЙСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ*.....15

ЗАВГОРОДНЯ ДАР'Я ОЛЕКСАНДРІВНА, викл., Центр підготовки іноземних громадян, Запорізький державний медичний університет. *ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ МАРОККАНСЬКИХ ПРИСЛІВ'ІВ*.....18

КСАБА СІБОНГУМУСА, студент групи ЛС-623 медичного інституту, СумДУ. Науковий керівник – **Німенко Н.А.**, каф. мовної підготовки іноземних громадян, ф-т іноземної філології та соціальних комунікацій, СумДУ. *СУЧАСНА МОЛОДЬ У КОНТЕКСТІ ТРАДИЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА*.....21

МАКЕНТОНИ НОБЛЕ, студент, каф. іноземних мов та міжкультурної комунікації, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНЭУ ім. С. Кузнеца. Научный руководитель – **Герасименко Э.Н.**, ст. преп., каф. іноземних мов та міжкультурної комунікації, ф-т підготовки іноземних громадян, ХНЭУ ім. С. Кузнеца. *ЭТНОКУЛЬТУРНАЯ СПЕЦИФИКА АФРИКАНСКИХ И РУССКИХ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ*.....24